

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL SUDA

PREDMET NOVOSEL I DRUGI protiv HRVATSKE

(Zahtjev br. 25182/22)

PRESUDA

STRASBOURG

26. ožujka 2026.

Ova je presuda konačna, no može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Novosel i drugi protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u odboru u sastavu:

Frédéric Krenc, *predsjednik*,

Davor Derenčinović,

Alain Chablais, *suci*,

i Liv Tigerstedt, *zamjenica tajnika odjela*,

uzimajući u obzir:

zahtjev (br. 25182/22) protiv Republike Hrvatske koji je četvero hrvatskih državljana („podnositelji zahtjeva”), čiji su relevantni podaci navedeni u priloženoj tablici i koje je zastupala gđa S. Marković, odvjetnica iz Zagreba, podnijelo Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija”) dana 13. svibnja 2022.,

odluku da se Vladu Republike Hrvatske („Vlada”), koju je zastupala njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik, obavijesti o prigovoru na temelju postupovnog aspekta članka 2. i na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije, a da se ostatak zahtjeva proglasi nedopuštenim,

očitovanja stranaka,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 5. ožujka 2026.,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena na navedeni datum:

PREDMET SPORA

1. Predmet se odnosi na parnični postupak radi naknade štete koji su podnositelji zahtjeva pokrenuli protiv javnog komunalnog poduzeća i općine nakon što se 1996. član njihove obitelji utopio u olimpijskom bazenu.

2. Dana 14. srpnja 1996. u približno 15 sati sin i brat podnositelja zahtjeva Ž.N., tada star 21 godinu, došao je na bazen u Jastrebarskom. Dopusšten mu je ulazak bez karte. U 20:05 jedan posjetitelj pronašao je njegovo tijelo na dnu bazena. Obdukcijom je utvrđeno da je uzrok smrti utapanje. Utvrđeno je i da je bio u stanju teške alkoholiziranosti. Nadležno državno odvjetništvo nije našlo elemente kaznenog djela.

3. U ožujku 1997. općina je donijela odluku kojom se osobama pod utjecajem alkohola zabranjuje pristup bazenu i propisuje prisutnost spasilaca. U travnju 1997. bazenu je izdana uporabna dozvola.

4. U lipnju 1997. podnositelji zahtjeva podnijeli su tužbu za naknadu štete protiv javnog komunalnog poduzeća i općine, tvrdeći da se član njihove obitelji utopio jer na bazenu u relevantno vrijeme nije postojala spasilačka i liječnička služba.

5. U nalazu i mišljenju pribavljenom 2003. utvrđeno je da teško trovanje alkoholom, kakvo je utvrđeno kod Ž.N.-a, uzrokuje pojavu dvostruke i zamucene slike, ošamućenosti i gubitka svijesti, a shvaćanje opasnosti smanjuje na minimum. Koordinacija pokreta više nije voljna, već postaje potpuno nepredvidljiva.

6. Godine 2006. svjedok M.F. izjavio je da je u vrijeme događaja radio kao jedan od četvero redara na bazenu čija dužnost nije bila nadzirati posjetitelje, već samo pospremati prostor. Nije se provjeravala alkoholiziranost osoba pri ulasku u bazen, ali bile su postavljene oznake [zabrane ulaska takvim osobama]. Na bazenu su se prodavala jaka alkoholna pića. Svjedok K.P. izjavio je da su u vrijeme događaja na ogradi kod ulaza u kupalište bile postavljene oznake s raznim upozorenjima. Međutim, zaposlenici nisu bili ovlašteni zabraniti osobama pod utjecajem alkohola da borave na bazenu niti ih udaljiti.

7. U rujnu 2006. Općinski sud u Zagrebu djelomično je prihvatio tužbeni zahtjev podnositelja zahtjeva. Utvrdio je da je Ž.N. bio u stanju teške alkoholiziranosti te da nije bilo redara zaduženih za nadzor posjetitelja koji bi to mogli primijetiti i udaljiti ga s bazena, iako njegovi pokreti, prema navodima vještaka, nisu bili voljni te su bili potpuno nepredvidljivi. Na nedovoljnu brigu za posjetitelje ukazivala je i činjenica da je Ž.N. dugo ležao na dnu bazena i da ga je pronašao posjetitelj kada više nije bilo drugih posjetitelja. Smatrao je i da je pokojnik doprinio nastanku događaja u visini od 40 % jer se sam doveo u stanje teške alkoholiziranosti konzumiranjem alkohola i jer je bio loš plivač.

8. U ožujku 2007. Županijski sud u Zagrebu ukinuo je tu presudu, otvarajući pitanje odgovornosti prvog tuženika, jer nije bilo utvrđeno da je taj tuženik upravljao bazenom. Ujedno je smatrao da prvostupanjski sud nije dao jasne odgovore o tome zašto bi radnje i propusti – točnije, dozvoljavanje ulaza Ž.N.-a na bazen bez karte, nepostojanje liječničke i spasilačke službe te prodaja alkohola na kupalištu – bili nezakoniti, što je jedan od bitnih elementa za utvrđivanje odštetne odgovornosti.

9. U travnju 2010. Općinski sud u Zagrebu ponovno je djelomično prihvatio tužbeni zahtjev podnositelja zahtjeva. Smatrao je da postoji objektivna odgovornost I. i II. tuženika za nastanak štetnog događaja kao imatelja opasne stvari prema Zakonu o obveznim odnosima. Olimpijski bazen predstavlja povećanu opasnost od nastanka štete za osobe koje ga koriste te je upotrebu bazena trebalo nadzirati s povećanom pažnjom. Međutim, tuženici nisu poduzeli čak ni minimalne mjere zaštite posjetitelja, a propisi kojima se uređuje osnivanje spasilačke službe doneseni su tek naknadno. Štoviše, bazen je pušten u upotrebu prije nego što je dobio uporabnu dozvolu, a Ž.N.-u je dopušten ulazak bez karte.

10. U prosincu 2010. Županijski sud u Zagrebu ukinuo je tu presudu smatrajući da prvostupanjski sud nije utvrdio konkretne tehničke karakteristike bazena koje bi predstavljale povećanu opasnost od nastanka štete. Nadalje, nije utvrđeno je li na strani tuženih bilo protupravnosti u uzročnoj vezi sa štetnim događajem i ostalo je nejasno zašto su tuženici bili obvezni osigurati spasilačku i liječničku službu na bazenu.

11. U nalazu i mišljenju pribavljenom u veljači 2016. navedeno je, dok proces utapanja kod trijezne osobe traje tri do pet minuta, kod Ž.N.-a je smrt

nastupila vjerojatno dvije do tri minute nakon prvog udaha vode. Čak i da ga se pokušalo reanimirati u te dvije do tri minute nakon pokretanja mehanizma utapanja, nije se mogao očekivati pozitivan odgovor dišnog sustava zbog stanja teške alkoholiziranosti.

12. Na ročištu su vještaci objasnili da do utapanja ne bi došlo da je Ž.N. izvučen iz vode prije pokretanja mehanizma utapanja. Nadalje, da je bio izvučen unutar nekoliko sekundi nakon prvog udaha vode, reanimacija bi možda bila uspješna.

13. Dana 8. studenoga 2017. Općinski građanski sud u Zagrebu odbio je tužbeni zahtjev podnositelja. Smatrao je da općina nije odgovorna jer je za upravljanje bazenom bilo nadležno komunalno poduzeće. Nadalje, Ž.N. bio je isključivo odgovoran za svoju smrt. Doveo se u stanje teškog trovanja alkoholom, te ni stručna intervencija dvije do tri minute nakon prvog udaha vode ne bi mogla spasiti njegov život.

14. Dana 6. veljače 2018. Županijski sud u Zagrebu potvrdio je tu presudu složivši se da nepostojanje spasilačke i liječničke službe nije bilo u uzročnoj vezi sa smrtnim ishodom jer se nije moglo očekivati da bi se, čak i uz pažnju dobrog stručnjaka, u roku od dvije do tri minute primijetilo da je Ž.N. potonuo, tim više što ništa nije ukazivalo na to da mu je potrebna pomoć.

15. Dana 7. listopada 2020. Vrhovni sud odbio je reviziju koju su podnijeli podnositelji zahtjeva. Odlukom od 6. listopada 2021. Ustavni sud odbio je ustavnu tužbu koju su podnijeli podnositelji i koja je dostavljena podnositeljima 24. i 26. studenoga 2021.

16. Podnositelji zahtjeva prigovorili su pred Sudom da građanski sudovi nisu na odgovarajući način ispitali sve relevantne činjenice predmeta i da je postupak trajao predugo. Pozvali su se na članak 2. i članak 6. stavak 1. Konvencije.

OCJENA SUDA

17. Ponavljajući da je Sud gospodar pravne karakterizacije činjenica predmeta (vidi *Radomilja i drugi protiv Hrvatske* [VV], br. 37685/10 i 22768/12, stavci 114. i 126., ESLJP 2018) i napominjući da prigovori podnositelja obuhvaćaju isto pitanje, Sud smatra primjerenim ispitati predmet samo na temelju postupovnog aspekta članka 2. Konvencije (usporedi *Lopes de Sousa Fernandes protiv Portugala* [VV], br. 56080/13, stavci 143. – 145., 19. prosinca 2017.).

18. Sud na početku primjećuje da svako navodno kršenje pozitivne materijalne obveze tužene države na temelju članka 2. Konvencije nije u vremenskoj nadležnosti Suda jer je do utapanja došlo 1996. godine, a Hrvatska je ratificirala Konvenciju 5. studenoga 1997. (usporedi *Jurica protiv Hrvatske*, br. 30376/13, stavci 67. – 72., 2. svibnja 2017.). Naime, taj prigovor podnositelja zahtjeva proglašen je nedopuštenim već u stadiju obavještanja o predmetu. Međutim, s obzirom na činjenicu da je parnični

postupak koji je predmet prigovora pokrenut 1997. i da je konačnu odluku Ustavni sud donio 2021., Sud ima vremensku nadležnost u odnosu na taj postupak (usporedi *Fergec protiv Hrvatske*, br. 68516/14, stavci 6. i 27., 9. svibnja 2017.).

19. Sud primjećuje da prigovor na temelju postupovnog aspekta članka 2. Konvencije nije očigledno neosnovan u smislu članka 35. stavka 3. točke (a) Konvencije niti je nedopušten po bilo kojoj drugoj osnovi. Stoga se mora proglasiti dopuštenim.

20. Iako Sud ne može prihvatiti tvrdnju podnositelja zahtjeva da građanski sudovi nisu ispitali sve relevantne činjenice, primjećuje da je postupak kojem prigovaraju trajao 24 godine i vodio se na četiri razine nadležnosti. Suprotno tvrdnji Vlade, Sud utvrđuje da ni složenost predmeta, ni (ne)aktivnost podnositelja zahtjeva nisu opravdale tako dugotrajan postupak. Konkretno, prvostupanjski sud isprva je dva puta djelomično prihvatio tužbeni zahtjev podnositelja, a njegovu je presudu žalbeni sud svaki put ukinuo jer nisu razjašnjene važne činjenične ili pravne okolnosti, odnosno zbog pogrešaka koje je navodno počinio prvostupanjski sud (vidi stavke 7.7 – 10. ove presude; usporedi *Ciechońska protiv Poljske*, br. 19776/04, stavak 74., 14. lipnja 2011.). Takvo dugotrajno razdoblje nužno je produljilo stanje neizvjesnosti koje je za podnositelje zahtjeva bilo osobito tegobno.

21. S tim u vezi, Sud primjećuje da su se prethodna utvrđenja povrede postupovnog aspekta članka 2. Konvencije u brojnim predmetima u vezi nenamjerne smrti pretežito temeljila na postojanju nerazumnih odgoda i nedostatku revnosti tijela u vođenju postupaka, bez obzira na njihov konačni ishod (vidi, primjerice, *Fernandes de Oliveira protiv Portugala* [VV], br. 78103/14, stavci 138. – 140., 31. siječnja 2019.; gore navedeni predmet *Fergec*, stavci 39. – 43.; *Bilbija i Blažević protiv Hrvatske*, br. 62870/13, stavak 107., 12. siječnja 2016.; i *Bajić protiv Hrvatske*, br. 41108/10, stavak 107., 13. studenoga 2012.).

22. Sud stoga zaključuje da domaći sudovi nisu pravovremeno riješili tužbu u vezi s utapanjem člana obitelji podnositelja zahtjeva na način koji je u skladu s postupovnom obvezom države na temelju članka 2. Konvencije. Stoga je došlo do povrede članka 2. u njegovu postupovnom aspektu.

PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

23. Podnositelji zahtjeva potraživali su svatko po 107.000 eura (EUR) na ime naknade neimovinske štete zbog povrede materijalnog i postupovnog aspekta članka 2. Konvencije i duljine trajanja postupka na temelju članka 6. Konvencije te 50.000 eura na ime troškova i izdataka nastalih pred domaćim sudovima i 10.000 eura za troškove i izdatke nastale pred Sudom.

24. Vlada je osporila ta potraživanja.

25. Napominjući da je prigovor na temelju materijalnog aspekta članka 2. Konvencije proglašen nedopuštenim već u fazi obavještanja o predmetu (vidi stavak 18. ove presude), Sud podnositeljima dodjeljuje zajednički 20.000 eura na ime naknade neimovinske štete zbog utvrđene povrede postupovnog aspekta članka 2. Konvencije, uvećano za sve poreze koji bi se mogli zaračunati.

26. Uzimajući u obzir dokumente koje posjeduje, Sud smatra razumnim dodijeliti podnositeljima zajednički iznos od 8.000 eura, koji obuhvaća troškove po svim osnovama, uvećan za sve poreze koji bi se mogli zaračunati podnositeljima zahtjeva.

IZ TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *proglašava* zahtjev dopuštenim
2. *presuđuje* da je došlo do povrede postupovnog aspekta članka 2. Konvencije
3. *presuđuje*
 - (a) da tužena država podnositeljima zahtjeva treba u roku od tri mjeseca zajednički isplatiti sljedeće iznose:
 - (i) 20.000 EUR (dvadeset tisuća eura) na ime naknade neimovinske štete, uvećano za sve poreze koji bi se mogli zaračunati
 - (ii) 8.000 EUR (osam tisuća eura) na ime naknade troškova i izdataka, uvećano za sve poreze koji bi se mogli zaračunati podnositeljima zahtjeva
 - (b) da se od proteka prethodno navedena tri mjeseca do namirenja plaća obična kamata na navedene iznose koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda
4. *odbija* preostali dio zahtjeva podnositelja za pravednu naknadu.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku 26. ožujka 2026. u skladu s Pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Liv Tigerstedt
zamjenica tajnika

Frédéric Krenc
predsjednik

PRILOG

Popis podnositelja

Br.	Ime podnositelja/podnositeljice zahtjeva	Godina rođenja	Državljanstvo	Prebivalište
1.	Dragutin NOVOSEL	1951.	hrvatsko	Krašić
2.	Snježana DJOKIĆ	1984.	hrvatsko	Voćin
3.	Dragica NOVOSEL	1958.	hrvatsko	Krašić
4.	Maja NOVOSEL	1988.	hrvatsko	Krašić

Prevela prevoditeljska agencija Alkemist

ALKEMIST
European Translation Agency
ALKEMIST STUDIO d.o.o.
Miramarska 24/6, 10 000 Zagreb
OIB: 72466496524